

11 Νοεμβρίου 2015

Μοναχός Ζωσιμάς Εσφιγμενίτης (1835 - 11 Νοεμβρίου 1902)

/ [Συναξαριακές μορφές](#)

Ο κατά κόσμον Ζήσης Καμπυλάκης γεννήθηκε στο χωριό Άγιος Λαυρέντιος του Πηλίου το 1835. Οι φτωχοί γονείς του ονομάζο-νταν Ιωάννης κι Ευπραξία. Μεγάλωσε πλησίον του παπά τού χωριού του Κωνσταντή Ζώη, από τον οποίο κι έμαθε ανάγνωση και γραφή, όπως γράφει ο ίδιος: «Τα πρώτα γράμματα του αλφαβήτου έμαθον κεχαραγμένα υπό του Ιερέως της ενορίας ημών επί της ξυλίνης και τετρα-γώνου πινακίδος, ην έφερον εξηρημένην από του ώμου. Την θύραν του δημοτικού και ελληνικού σχολείου της πατρίδος μου δεν είδον, ούτε την κλίμακα αυτών ανήλθον». Μόλις 16 ετών εισήλθε στη βιοπάλη. Μετά τον θάνατο και του πατέρα του εργάσθηκε ως αμπελοφύλακας επί τετραετία. Εκεί στους αγρούς διαβάζοντας την Αμαρτωλών Σωτηρία και τον Θηκαρά ήλθε σε κατάνυξη και μετάνοια και θέλησε να μεταβεί στο Άγιον Όρος.

Το 1853 εισήλθε στην ιερά μονή Εσφιγμένου. Το 1860 εκάρη μοναχός.

Αυτοβιογραφούμενος σημειώνει: «Μεταβάς εις Άγιον Όρος και κατοικήσας εν τη του Εσφιγμένου Μονή, ησθάνθη την ηδύτητα των γραμμάτων, ετρώθη την καρδίαν υπό του έρωτος της παιδείας». Σπούδασε επί τριετία στην Αθωνιάδα Σχολή. Μελετούσε αδιάκοπα, καταρτιζόταν και προσευχόταν. Παρέμεινε στη μονή επί 13 έτη. Αναχώρησε το 1871 κι εγκαταστάθηκε στον Βόλο.

Ήθελε με κάθε τρόπο ν' ανεβάσει το πνευματικό επίπεδο των συμ-πατριωτών του. Φορώντας πάντοτε το τίμιο μοναχικό ράσο και υπογράφοντας έως του θανάτου του ως μοναχός Ζωσιμάς Εσφιγμενίτης, άνοιξε βιβλιοπωλείο, δημιούργησε βιβλιοθήκη κι έκανε εκδόσεις αρκετών διδακτικών βιβλίων. Εκδίδει μάλιστα ημερολόγιο και περιοδικό. Το όλο έργο του για την εποχή εκείνη είναι πανθομολογούμενα μεγάλο άθλημα. Για την τόλμη, το θάρρος και τον έλεγχο του φθάνει και να διωχθεί. Οι δεινοί συκοφάντες του καταντροπιάζονται και η φήμη του αποκαθίσταται.

Στο όλο έργο του οι ερευνητές βρίσκουν πολλά στοιχεία για την αγιο-λογία, την εκκλησιαστική ιστορία, τη ναοδομία, τη μοναστηριολογία και τα θρησκευτικά έθιμα κυρίως της Θεσσαλίας. Έγραφε έως το τέλος του, μελετούσε, κυκλοφορούσε βιβλία και προσευχόταν ο σεμνός και ταπεινός αυτός μοναχός. Στις 28.3.1902 υπογράφει τον πρόλογο του βιβλίου του: «Εκκλησιαστική Ιστορία Θεοδωρήτου επισκόπου Κύρου, εκδίδεται εκ της β' εκδόσεως του Migne επιμελεία και δαπάνη Ζωσιμά Εσφιγμένου, εν Αθήναις 1902». Στο βιβλίο του αυτό δημοσιεύει και τη φωτογραφία του με τη σημείωση:

«Προς τους ζητήσαντας προ χρόνου την φωτογραφίαν μου είπον, φίλοι, δεν εφωτογραφήθην, διότι ενόμιζον ότι φωτογραφούνται οι έχοντες προτερήματα και αξιώματα πολιτικά ή εκκλησιαστικά, ίνα, πέμποντες τας φωτογραφίας των προς τους ευνοουμένους, υπομιμνήσκωσιν αυτούς την εν τη κοινωνία επισημότητα και τα κατορθώματα αυτών. Εις άλλους δε πάλιν τους μη ιδόντας το πρόσωπον αυτών και ζητούντας φωτογραφίαν στέλλουσι τοιαύτας όπως διά ταύτης μάθωσι τας διαθέσεις της ψυχής αυτών, καίτοι τούτο είναι δύσκολον, διότι διά των χαρακτηριστικών του προσώπου δεν είναι δυνατόν ν' ανεύρη τις ακριβώς τας διαθέσεις της ψυχής, αν και αι διαθέσεις αυτής εμφανίζονται κατά το μάλλον και ήττον εν τοις χαρακτηριστικοίς του προσώπου, τας οποίας άλλως ο μη έχων γνώσεις φυσιογνωμικάς, ή ολίγας μόνον έχων, δεν δύναται να εννοήση τίποτε· τούτο μαρτυρεί και ο γράψας ολόκληρον φυσιογνωμικόν βιβλίον, ο φιλόσοφος Αριστοτέλης, όστις λέγει “οι μεν ουν κατά τα ήθη μόνον φυσιογνωμούντες αμαρτάνουσιν αν, πρώτοι μεν, πρώτον, ότι ένιοι ουχ αυτοί όντες, τα επί των προσώπων ήθη τα αυτά έχουσιν, οίον ό,τε ανδρείος και ο αναιδής, ταύτα έχουσι, τας διανοίας πολύ κεχρισμένοι. Δεύτερον δε, ότι κατά χρόνους τινάς τα ήθη ου τα

αυτά, αλλ' ετέρων έχουσι δυσανίους τε γαρ ούσιν, ενί-οτε συνέβη την ημέραν ηδέως διαγαγείν, και το ήθος λαβείν το του εύθυμου και τουναντίον εύθυμον λυπηθήναι, ώστε το ήθος το επί του προσώπου μεταβαλείν. Έτι προς τούτοις περί ολίγων αν τις τοις επιφαινομένοις τεκμαίροιτο". Αν δε και ηδυνάμην να δώσω υμίν ενταύθα την φωτογραφίαν μου διά της γραφίδος μου και ουχί διά του φωτός, θα προτιμήσω όμως ίνα ευχαριστήσω υμάς, θα φωτογραφήσω εμαυτόν, πρώτον διά της γραφίδος μου και έπειτα διά της φωτοτυπίας, εξ ων θα κατανοήσετε κάλλιον τας ψυχικάς μου διαθέσεις· έχω σώμα μέτριον ή μάλλον φαρδύ πλατύ, πρόσωπον ωοειδές, μέτωπον πλατύ, οφρύας αραιάς, οφθαλμούς καστανούς, στόμα ανάλογον, τρίχας λευκάς και πάνυ κοντάς, πώγωνα λίαν λευκόν και μέτριον, ένδυμα μέλαν, κάλυμμα της κεφαλής μου ατημελές και το 67^{ον} έτος εις την ράχιν μου».

Ανεπαύθη εν Κυρίω στις 11.11.1902.

Πηγες - Βιβλιογραφία

Θεοδώρητου Κύρου επισκόπου, Εκκλησιαστική Ιστορία, Αθήναι 1902. Συρεγγέλα Ιωάννου πρωτοπρ., Ζωσιμάς Εσφιγμενίτης (1835-1902), ο αυτοδημιούργητος, ο ελευθερόφρων, ο Διαφωτιστής, στον τόμο Ανάληψις, Βόλος 2000, σσ. 187-191.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, *Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών του εικοστού αιώνος Τόμος Α' - 1901-1955*, σελ. 49-52, Εκδόσεις Μυγδονία, Α' Έκδοσις, Σεπτέμβριος 2011.

<http://bitly.com/1PAZtPa>